COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 14.12.2020
COM(2020) 799 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

Raport privind autorizațiile de export acordate în 2019 în temeiul Regulamentului privind comerţul cu anumite bunuri care ar putea fi utilizate pentru a aplica pedeapsa capitală, tortura și alte pedepse sau tratamente cu cruzime, inumane sau degradante

1. Introducere

Obiectivul Regulamentului (UE) 2019/125 privind comerțul cu anumite bunuri care ar putea fi utilizate pentru a aplica pedeapsa capitală, tortura și alte pedepse sau tratamente cu cruzime, inumane sau degradante ([1])(„regulamentul") este de a preveni, în țările din afara UE, pe de o parte, pedeapsa capitală, și tortura și alte pedepse sau tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, pe de altă parte. Regulamentul face distincție între:

- bunuri care au un caracter inerent abuziv și nu ar trebui comercializate deloc (anexa II) și
- bunuri care pot avea utilizări legitime, cum ar fi echipamentele de asigurare a aplicării legii (anexa III) sau bunurile pentru uz terapeutic (anexa IV).

Comerțul cu astfel de bunuri este supus anumitor restricții.

Articolul 26 alineatul (3) din regulament prevede că statele membre trebuie să elaboreze un raport anual de activitate. Raportul trebuie să furnizeze informații cu privire la numărul de cereri primite, la bunurile și țările în cauză, precum și cu privire la deciziile luate în privința cererilor. Conform articolului 26 alineatul (4), Comisia întocmește un raport anual care cuprinde rapoartele de activitate anuale publicate de statele membre. Acest raport trebuie să fie pus la dispoziția publicului.

Raportul Comisiei oferă informații referitoare la activitățile de autorizare ale statelor membre din 2019 în ceea ce privește exporturile de bunuri ([2]) care ar putea fi utilizate pentru tortură sau pentru a aplica pedeapsa capitală în 2019.

Toate statele membre au elaborat rapoarte privind numărul de autorizații de export acordate și refuzate în temeiul articolului 11 alineatul (1) și al articolului 16 alineatul (1), precum și cu privire la bunurile și țările de destinație în cauză. În majoritatea cazurilor, autoritățile competente din statele membre au raportat, de asemenea, numărul sau cantitățile de bunuri autorizate pentru export și categoria de utilizatori finali cărora le-au fost furnizate bunurile.

Autorizații în temeiul Regulamentului (UE) 2019/125

Articolul 11 alineatul (1) și articolul 16 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2019/125 prevăd obligația obținerii unei autorizații de export ([3]) pentru bunurile enumerate în anexa III [articolul 11 alineatul (1)] și, respectiv, în anexa IV [articolul 16 alineatul (1)].

1 JO L 30, 31.1.2019, p. 1.

2 Prezentul raport nu oferă informații privind utilizarea de către exportatori a autorizației generale de export a Uniunii pentru exporturile de bunuri enumerate în anexa IV [anexa V la Regulamentul (UE) 2019/125].

3 Articolul 2 litera (d) din Regulamentul (UE) 2019/125 definește „exportul" ca „orice scoatere a bunurilor de pe teritoriul vamal al Uniunii, inclusiv orice scoatere a bunurilor care trebuie să facă obiectul unei declarații la vamă și orice scoatere a bunurilor care au fost depozitate într-o zonă liberă în înțelesul Regulamentului (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului".

Anexa III cuprinde o listă a anumitor bunuri care ar putea fi utilizate pentru a aplica tortura sau alte pedepse sau tratamente cu cruzime, inumane sau degradante. Bunurile enumerate în anexa III sunt clasificate în următoarele categorii: bunuri concepute pentru imobilizarea ființelor umane; arme și dispozitive concepute pentru combaterea dezordinilor publice sau pentru autoprotecție și arme și dispozitive de difuzare a unor substanțe chimice cu proprietăți incapacitante sau iritante, utilizate în vederea combaterii dezordinilor publice sau pentru autoprotecție, și anumite substanțe aferente.

Anexa IV cuprinde o listă a anumitor substanțe chimice care ar putea fi utilizate în injecțiile letale.

Cu excepția situațiilor în care se utilizează autorizația generală de export a Uniunii prezentată în anexa V pentru bunurile enumerate în anexa IV, autorizația de export trebuie să fie obținută de la autoritățile competente ale statului membru în cauză, enumerate în anexa I la regulament.

Exporturile către destinațiile enumerate în anexa referitoare la autorizația generală de export a Uniunii se pot efectua, de obicei, fără a fi necesar să se obțină o autorizație individuală sau globală acordată de către un stat membru. Până în prezent, o țară din afara UE era inclusă în anexa V dacă aceasta ratificase un acord internațional relevant care prevedea angajamentul de a aboli pedeapsa cu moartea pentru toate infracțiunile. Pentru țările care nu sunt membre ale Consiliului Europei, acest lucru înseamnă că țara în cauză trebuie să fi ratificat fără rezerve cel de Al doilea Protocol facultativ la Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice (PIDCP).

Cu toate acestea, în cazul în care există bănuieli întemeiate cu privire la capacitatea exportatorului de a se conforma condițiilor autorizației sau legislației privind controlul exporturilor, autoritatea competentă poate interzice acestuia să utilizeze autorizația generală de export a Uniunii.

Articolul 20 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2019/125 prevede că autorizația de export acordată de un stat membru poate fi o autorizație individuală (o autorizație pentru exporturi către un utilizator final sau un destinatar dintr-o țară din afara UE) sau o autorizație globală (o autorizație pentru exporturi către unul sau mai mulți utilizatori finali sau distribuitori specificați din una sau mai multe țări specificate din afara UE) ([4]).

Articolele 3, 4 și 5 din regulament interzic exportul, importul și tranzitul bunurilor enumerate în anexa II. Autoritățile competente pot acorda o derogare de la această interdicție, însă doar în cazul în care se demonstrează că bunurile respective vor fi utilizate exclusiv pentru expunerea publică într-un muzeu (fie într-o țară din afara UE, fie, în conformitate cu articolul 4, într-un stat membru), având în vedere semnificația lor istorică.

4 Articolul 2 litera (p) cuprinde o definiție completă a „autorizației individuale”. Articolul 2 litera (q) cuprinde o definiție completă a „autorizației globale”.

2. Autorizații acordate și retrase

În 2019, numărul total al autorizațiilor raportate s-a ridicat la 285, 11 state membre raportând că au acordat autorizații. Celelalte state membre au informat Comisia că nu au primit nicio cerere de obținere a unei autorizații în temeiul regulamentului.

Întrucât definiția autorizației individuale și a autorizației globale de la articolul 2 din regulament nu include o componentă cantitativă, indicarea numărului de autorizații acordate nu oferă o estimare a numărului sau a cantității bunurilor vizate de autorizațiile respective. În general, informațiile furnizate Comisiei de statele membre nu fac distincție între autorizațiile individuale și autorizațiile globale.

Regulamentul impune autorităților competente să verifice dacă o autorizație de export oferă indicii cu privire la faptul că, în cazul în care sunt exportate, bunurile în cauză pot fi utilizate pentru tortură sau alte pedepse sau tratamente cu cruzime, inumane sau degradante (anexa III) sau pentru aplicarea pedepsei capitale (anexa IV). Din acest motiv, articolul 20 alineatul (8) din regulament prevede că autoritatea competentă ar trebui să primească „informații complete, în special cu privire la utilizatorul final, țara de destinație și utilizarea finală a bunurilor”.

În 2019, șase cereri ([5]) de acordare a unei autorizații de export au fost raportate ca fiind refuzate. Cazurile de respingere a cererii raportate în 2019 au vizat anumite tranzacții preconizate cu clienți din Bosnia și Herțegovina, China, India, Israel, Nigeria și Niger. Tranzacțiile neautorizate au vizat, în principal, bunurile enumerate în anexa III codul 3.1([6]). Exportul prezonizat către Nigeria a vizat bunurile enumerate în anexa III codul 3.6.([7]). Exportul preconizat către India a vizat mărfurile enumerate în anexa IV (*tiopental*).

Articolele 3, 4 și 5 din regulament interzic exportul, importul și, respectiv, tranzitul bunurilor enumerate în anexa II. Regulamentul permite autorităților naționale competente să acorde o derogare de la interdicție, însă doar dacă se demonstrează că bunurile respective vor fi utilizate exclusiv pentru expunerea publică într-un muzeu (fie într-o țară din afara UE, fie, în conformitate cu articolul 4, într-un stat membru), având în vedere semnificația lor istorică. Autoritățile competente au raportat că nu au acordat astfel de derogări în 2019.

Anexa 1 la prezentul raport oferă informații cu privire la numărul de autorizații de export acordate de către autoritățile naționale competente în 2019, pe categorie de bunuri (anexa III și anexa IV). Exporturile în temeiul autorizației generale de export a

5 Numărul cererilor refuzate în 2019 diferă de numărul menționat în raportul privind revizuirea regulamentului menționat [COM(2020) 343], întrucât ține seama de date care nu erau disponibile la momentul finalizării raportului.

6 Bunuri enumerate în anexa III la codul 3.1: arme și echipamente portabile care fie administrează o doză dintr-o substanță chimică incapacitantă sau iritantă, fie difuzează o doză dintr-o astfel de substanță.

7 Bunuri enumerate în anexa III la codul 3.6: echipamente fixe sau montabile pentru difuzarea de substanțe chimice incapacitante sau iritante care acoperă o suprafață vastă.

Uniunii [anexa V la Regulamentul (UE) 2019/125] nu sunt incluse în informațiile privind numărul autorizațiilor acordate.

Anexa 2 oferă informații cu privire la numărul cererilor autorizate și al cererilor refuzate în perioada 2017-2019.

Anexa 3 oferă informații cu privire la principalele destinații raportate ale exporturilor autorizate.

Anexele 4 și 5 oferă o imagine de ansamblu a bunurilor autorizate pentru export, a destinațiilor acestora și a destinației finale declarate.

3. Utilizatori finali

Informațiile primite de Comisie permit să se facă o distincție între utilizarea finală în scopul asigurării aplicării legii, în scopuri științifice și medicale (în spitale și pentru uz veterinar) și utilizarea finală de către societățile de securitate private și societățile comerciale.

Anexa 6 rezumă informațiile furnizate Comisiei privind utilizarea finală raportată a exporturilor autorizate în 2019.